

ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент Юліана Рафаїлівна Мацкевіч

Кафедра: соціальної педагогіки та спеціальної освіти, 8-й корпус ЗНУ, ауд. 219

E-mail: yuliana30-12@ukr.net

Телефон: 228-76-45

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти		Соціальна педагогіка, ступінь бакалавр					
Статус дисципліни		Нормативна					
Кредити ECTS	5	Навч. рік	2023-2024	Рік навчання	1	Тижні	14
Кількість годин	150	Кількість змістових модулів ¹		8		Лекційні заняття – 14 Практичні заняття – 14 Самостійна робота – 122	
Вид контролю	Іспит						
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7061				
Консультації:			<ul style="list-style-type: none">у дні проведення занятьонлайн-консультаціїза домовленістю по запису електронною поштою				

ОПИС КУРСУ

Курс має на меті формування у студентів цілісного уявлення про теоретичні засади соціальної роботи структур державного та недержавного сектору, формування фахового термінологічного апарату. Знайомить з видами, методами та формами соціальної роботи.

Розгляд кейсів та виконання завдань сприятиме розумінню ролі соціального працівника у роботі з різними категоріями та у різних сферах (сфера зайнятості, охорони здоров'я), усвідомленню морально-етичних норм та цінностей соціальної роботи.

Виконання групових завдань сприятимуть розвитку затребуваних на ринку праці навичок роботи в команді, а також націленість у роботі на результат. Аналіз досвіду роботи різних структур соціальної спрямованості, порівняння з закордонним досвідом роботи сприятиме розвитку аналітичних навичок.

Практичні заняття сприятимуть підвищенню толерантності та розвитку емоційного інтелекту, що є важливими складовими особистості фахівця у галузі соціальної роботи.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє:**

- аналізувати соціальні проблеми у суспільстві;
- оцінювати потреби різних категорій населення у соціальній допомозі;
- застосовувати етичні засади у соціальній роботі;
- планувати та організовувати власну діяльність як соціального працівника;
- виконувати різні функції соціально-педагогічної діяльності (комунікативну, організаційну, профілактичну, охоронно-захисну, прогностичну, реабілітаційну, корекційну тощо).

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани практичних занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7061>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (тах 60 балів):

Поточний контроль передбачає такі теоретичні завдання:

Усне опитування, дискусії, обговорення, термінологічний диктант, письмова контрольна робота за вивченим матеріалом

Поточний контроль передбачає такі практичні завдання:

Есе за заданою темою, доповідь, розгляд кейсів, групова робота.

За результатами поточного контролю студент отримує допуск до підсумкового контролю. Допуск до підсумкового контролю складає 35 балів.

Підсумкові контрольні заходи (тах 40 балів):

- Теоретична складова. Підсумкове письмове тестування за результатами вивчення курсу у повному обсязі (змістові модулі 1-8) для перевірки якості засвоєння теоретичного матеріалу курсу.
- Практична складова. Підготовка та захист групового проєкту. Критерії оцінювання групового проєкту:
 - 1) Завдання виконане у повному обсязі, науково обґрунтовано та практично доведено (20-15 балів).
 - 2) Завдання виконано в повному обсязі, але бракує обґрунтування або практичної доказової бази. (14-8 балів).
 - 3) Завдання виконано частково або не спирається на наукові та практичні матеріали. (7-0 балів).

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (тах 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Виконання практичного завдання	Семінар 1	3
	Письмова контрольна робота	Тиждень 1	2
Змістовий модуль 2 (розділ 1)	Виконання практичного завдання	Семінар 2	3
	Письмова контрольна робота	Тиждень 2	2
Змістовий модуль 3 (розділ 1)	Доповідь на занятті, презентація і обговорення теоретичних питань, участь у дискусіях, групова робота на практичному занятті	Семінар 3	3
	Письмова контрольна робота	Тиждень 3	2

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Силабус навчальної дисципліни

Змістовий модуль 4 (розділ 1)	Виконання практичного завдання	Семінари 4, 5	3
	Доповідь на занятті, презентація і обговорення теоретичних питань, участь у дискусіях	Семінари 4, 5	3
	Письмова контрольна робота	Тиждень 5	3
Змістовий модуль 5 (розділ 1)	Виконання практичного завдання	Семінар 7	3
	Доповідь на занятті, презентація і обговорення теоретичних питань, участь у дискусіях, групова робота на практичному занятті	Семінари 6, 8	6
	Письмова контрольна робота	Тиждень 8	3
Змістовий модуль 6 (розділ 2)	Виконання практичного завдання	Семінар 9	3
	Доповідь на занятті, презентація і обговорення теоретичних питань, участь у дискусіях	Семінар 10	3
	Письмова контрольна робота	Тиждень 10	2
Змістовий модуль 7 (розділ 2)	Виконання практичного завдання	Семінар 11	3
	Доповідь на занятті, презентація і обговорення теоретичних питань, участь у дискусіях	Семінар 12	3
	Письмова контрольна робота	Тиждень 12	2
Змістовий модуль 8 (розділ 2)	Виконання практичного завдання	Семінар 13	3
	Доповідь на занятті, презентація і обговорення теоретичних питань, участь у дискусіях	Семінари 14	3
	Письмова контрольна робота	Тиждень 14	2
Підсумковий контроль (max 40%)			
Екзамен			20
Захист індивідуального творчого завдання			20
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Соціальна робота як феномен сучасного світу			
Тиждень 1 Лекція 1	Соціальна робота як особливий вид діяльності.	Практичне завдання.	3
		Підсумкове тестування	2
Змістовий модуль 2. Наукові основи соціальної роботи			
Тиждень 2 Лекція 2	Соціальна робота як наука і навчальна дисципліна.	Практичне завдання.	3
		Підсумкове тестування	2
Змістовий модуль 3. Фахівець із соціальної роботи як суб'єкт діяльності			
Тиждень 3 Семінар 3	Професійний портрет соціального працівника.	Усне опитування, робота у групах.	3
		Підсумкове тестування	2
Змістовий модуль 4. Соціальна робота як суспільне явище			
Тиждень 4 Лекція 4	Соціальна робота і проблеми суспільного розвитку.	Практичне завдання.	3
Тиждень 5 Семінар 5	Соціальний захист і соціальна робота.	Усне опитування, робота у групах.	3
		Підсумкове тестування	3
Змістовий модуль 5. Соціальна робота в різних сферах життєдіяльності суспільства			
Тиждень 6 Семінар 6	Соціальна робота у сфері зайнятості.	Усне опитування, робота у групах.	3
Тиждень 7 Лекція 7	Соціальна робота у системі охорони здоров'я.	Практичне завдання.	3
Тиждень 8 Семінар 8	Соціальна робота у пенітенціарних закладах.	Усне опитування, робота у групах.	3
		Підсумкове тестування	3
Змістовий модуль 6. Проблемне поле соціальної роботи			
Тиждень 9 Лекція 9	Міграція і проблеми соціальної роботи.	Практичне завдання.	3
Тиждень 10 Семінар 10	Девіантна поведінка як проблема соціальної роботи.	Усне опитування, робота у групах.	3
		Підсумкове тестування	2
Змістовий модуль 7. Особливості соціальної роботи з клієнтами, які перебувають у складних життєвих ситуаціях			
Тиждень 11 Лекція 11	Соціальна допомога людям похилого віку.	Практичне завдання.	3
Тиждень 12 Семінар 12	Соціальна робота з людьми з обмеженими можливостями.	Усне опитування, робота у групах.	3
		Підсумкове тестування	2

Змістовий модуль 8. Основні напрямки соціальної роботи з різними цільовими групами клієнтів			
Тиждень 13 Лекція 13	Соціальна робота з малозабезпеченими верствами населення.	Практичне завдання.	3
Тиждень 14 Семінар 14	Соціальний захист жінок.	Усне опитування, робота у групах.	3
		Підсумкове тестування	2
Сесія		Підсумковий груповий проект.	20
		Теоретичний іспит.	20

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Вступ до спеціальності «Соціальна робота» : конспект лекцій / укладач: В. П. Павленко. Суми : Сумський державний університет, 2017. 84 с.
2. Дубич К. В. Вступ до соціальної допомоги: навчальний посібник. Київ : [б.в.], 2015. 419 с.
3. Капська А. Й., Пеша І. В. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 232 с.
4. Карпенко О. Г., Романова Н. Ф. Теорія та практика соціальної роботи : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. Київ : Слово, 2015. 408 с.
5. Лукашевич М. П., Мигович І. І. Теорія і методи соціальної роботи : навч. посіб. 3-е вид., доп. та перероб. Київ : МАУП, 2013. 168 с.
6. Лукашевич М. П. Соціальна робота: теорія і практика : навч. посіб. / за ред. М. П. Лукашевич, Т. В. Семигіна. 2-е вид. Київ : Каравела, 2014. 368 с.
7. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
8. Соціальна робота з жінками: навч. посіб. для студентів спеціальностей 231 «Соціальна робота» та 232 «Соціальне забезпечення» (галузь знань 23 Соціальна робота) / уклад. А. І. Войтовська, О. О. Кравченко. Умань : Візаві, 2018. 229 с.
9. Соціальна робота із вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч./ уклад. З. П. Кияниця, Ж. В. Петрович. Київ : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. Ч. 1. 256 с.
10. Соціальна робота: навч. посіб. / уклад. К. М. Левківський, В. Л. Кулініченко, В. Є. Слушаєва та ін. Київ : НТУУ «КПІ», 2011. 372 с.
11. Соціальна термінологія : словник-довідник / під ред. П. М. Василенко, В. С. Васильченко, В. М. Галицький, П. В. Швець. Київ : Знання України, 2007. 368 с.
12. Теорії і методи соціальної роботи: підручник для студ. вищ. навч. закладів / за ред. Т. В. Семигіної, І. І. Миговича. 3-е вид. Київ : Академвидав, 2012. 328 с.
13. Теслюк В. М., Ковальчук Т. І. Технології соціально-педагогічної діяльності : навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2018. 360 с.
14. Тюптя А. Т., Іванова І. Б. Соціальна робота: теорія і практика: навч. посібник. Київ : Знання, 2008. 576 с.

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мають узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до складання іспиту не допускаються. За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

В умовах дистанційного навчання під час лекційних та практичних занять з використанням платформ для проведення відеоконференцій (ZOOM або інші платформи) камери у всіх учасників освітнього процесу мають бути ввімкнені **обов'язково!** Під час відеоконференцій студенти ідентифікують себе своїм справжнім ім'ям та прізвищем.

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). До початку заняття необхідно активувати режим «без звуку».

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Відповіді на запитання студентів надаються викладачем впродовж трьох робочих днів.

Якщо ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу yuliana30-12@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою:
http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yeds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Борисов Костянтин Борисович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. (061) 228-75-50

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>